

MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK

A BEFEKTETÉSI ALAPOK PRUDENCIÁLIS ADATAIT TARTALMAZÓ IDŐSOROKHOZ

(frissítve: 2023.02.20)

1. FOGALMAK

Nettó eszközérték: a befektetési alap aktuális piaci értéke, az az érték, amennyiért az alap vagyona értékesíthető lenne.

ÁÉKBV: átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozás, azaz olyan nyilvános nyílt végű befektetési alap, amelyet a 2014. évi XVI. Törvény 4.§ (1) 8. pontja határoz meg.

ABA: alternatív befektetési alap, azaz ÁÉKBV-nek nem minősülő kollektív befektetési forma, amelyet a 2014. évi XVI. Törvény 4.§ (1) 1. pontja határoz meg.

Szavatoló tőke: a Kbtv. 4. § (1) bekezdés 91. pontjában meghatározott szavatoló tőke.

Tőkekövetelmény: a Kbtv. 16. § szerint számított összeg, amelyet szavatoló tőkével fedezni kell.

2. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

Az idősorok az MNB által **felügyelt befektetési alapkezelők** és befektetési alapok adatait tartalmazzák, amelynek része a magyar felügyelt alapkezelő által kezelt, külföldön engedélyezett befektetési alap is. Az idősorokban 2020. január 1-től nem szerepelnek a felügyelési körből a 2014. évi XVI. törvény (Kbtv.) 1. § a) pontja alapján kivont alapkezelők és alapjaik adatai.

A befektetési jegyek teljes magyar kibocsátású állományáról az Értékpapírok statisztikai téma „Kiegészítő adatok az állampapírokról és a befektetési jegyekről” című publikációjában, a befektetési alapokról a Pénzügyi intézmények mérlegei téma „Befektetési alapok statisztikai mérlege” című publikációjában található információk.

A felügyelt befektetési alapkezelők és alapok adatai negyedévente, a publikációs naptárban előre rögzített időpontokban jelennek meg az MNB Statisztikai aloldalán.

Az idősorokban szereplő adatok egyedi szinten bizalmas adatnak minősülnek. Ezért az idősorban csak olyan aggregált adatok szerepelnek, melyek legalább 3 adatszolgáltató adatát tartalmazzák.

Az adatok esetenként eltérhetnek a már korábban publikáltaktól, aminek oka, hogy a publikáció lezárását követően jelentősnek minősített módosítások érkeznek be az adatszolgáltatóktól.

Az adatok kerekítése egyedileg történik, ezért a részadatok összege nem feltétlenül egyezik meg az összesen adattal.

Egyes adatok az adatszolgáltatásra kötelezettek köre, vagy pedig a jelentési táblastruktúrák változása miatt nem elérhetők a megjelenített teljes idősor tekintetében.

3. AZ ADATOK FORRÁSA ÉS TARTALMA

A felügyelt befektetési alapkezelők és alapok prudenciális adatait tartalmazó idősorok előállításához a rendszeres, felügyeleti célú tőkepiaci adatszolgáltatás jelentett értékei kerülnek felhasználásra.

A 2014. évi XVI. törvény (Kbftv.) alapján az idősorban az adatok 2015-től a kockázati tőkealapkezelők, illetve a kockázati tőkealapok és magántőkealapok adataival együtt szerepelnek, azonban a 2014. évi XVI. törvény (Kbftv.) 1. § a) pontja (megállapította a 2019. évi CXVIII. törvény 110. §.) alapján 2020. január 1-jén 40 kockázati tőkealapkezelő, 5 egyéb alapkezelő és az általuk kezelt alapok kikerültek a felügyelt intézmények közül. A szektor lefedettsége ezáltal 7,2%-kal csökkent a változás időpontjában, a nettó eszközérték alapján számolva. A nem felügyelt alapkezelők száma folyamatosan változik, azonban az idősor ezt a változást nem követi nyomon.

2018-tól a hazai alapkezelők által kezelt külföldi alapok adatai is szerepelnek az idősorokban.

Az idősorok a felügyelt befektetési alapok és alapkezelők számán kívül tartalmazzák az alapok nettó eszközértékét különféle szempontok szerinti bontásban, illetve az alapkezelők tőkemegfelelésére vonatkozó adatokat. A kockázati tőkealap-kezelőknek a felügyelési körből való kikerülés előtt sem kellett tőkemegfelelési adatokat jelenteniük, így ezen adatokat az idősor nem tartalmazza.

4. ALAPOK BESOROLÁSA BEFEKTETÉSI POLITIKÁJUK SZERINT

A befektetési alapok kategóriái	A besorolás kritériumai
Likviditási alapok (ideértve a rövid lejáratú pénzüpiaci alapokat is)	A portfólióban lévő eszközök súlyozott átlagos hátralévő futamideje a 60 napot, az eszközök súlyozott átlagos hátralévő élettartama a 120 napot nem haladhatja meg. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 397 nap lehet.
Pénzüpiaci alapok	A portfólióban lévő eszközök súlyozott átlagos hátralévő futamideje a 6 hónapot, az eszközök súlyozott átlagos hátralévő élettartama a 12 hónapot nem haladhatja meg. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 2 év, a legközelebbi kamat-meghatározási időpontig legfeljebb 397 nap lehet.
Rövid kötvényalapok	A portfólióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje 6 hónap és 3 év közötti.
Hosszú kötvényalapok	A portfólióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje meghaladja a 3 évet.
Szabad futamidejű kötvényalapok	Olyan alapok, amelyek nem ragaszkodnak előre meghatározott limitekhez a portfólióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje tekintetében.
Kötvénytúlsúlyos (vagy óvatos) vegyes alapok	A portfólióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya nem haladja meg a 35%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú) legfeljebb 20 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitettséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Kiegyensúlyozott vegyes alapok	A portfólióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya nagyobb mint 35%, de nem haladja meg a 65%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitettséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Dinamikus vegyes alapok	A portfólióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya meghaladja a 65%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitettséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Részvényalapok	A portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya meghaladja a 80%-ot.
Árupiaci alapok	Azon alapok, amelyek legalább 50%-ban árupiaci kitettséget jelenítenek meg (ami lehet alapokon vagy származékos ügyleteken keresztül).
Abszolút hozamú alapok	Azon alapok, amelyek tőkepiaci környezettől független pozitív hozam elérésére törekednek, és kiinduló pontként a kockázatmentes hozam meghaladását tekintik.
Tőkevédett alapok	A Kbtv. 3. melléklet I. fejezet I. 1.14 pontja szerinti hozamot, illetve tőkemegővást ígérő, illetve garantáló alapok.
Származtatott alapok	Azon származtatott ügyletekbe fektető alapok, amelyek nem tartoznak a fenti alapok közé.
Közvetlen ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek az ingatlankitettséget közvetlen ingatlanok tartásával valósítják meg.
Közvetett ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek a 40 %-ot meghaladó ingatlankitettséget közvetett módon (alapokon, ingatlanrészvényeken stb. keresztül) valósítják meg.
Kockázati tőkealap	A Kbtv. 4. § (1) bekezdés 59. pontja szerinti alternatív befektetési alap.
Magántőkealap	A Kbtv. 4. § (1) bekezdés 70. pontja szerinti alternatív befektetési alap.

Az alapok besorolása 2009-től 2012 végéig:

Likviditási alap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje nem haladja meg a 3 hónapot.
Pénzpiaci alap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje több mint 3 hónap, de nem haladja meg az 1 évet.
Rövid kötvényalap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje 1-3 év.
Hosszú kötvény alap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje meghaladja a 3 évet.
Kötvénytúlsúlyos vegyes alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya nem haladja meg a 30%-ot.
Kiegyensúlyozott vegyes alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya 30-70% közötti.
Részvénytúlsúlyos alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya 70-90% közötti.
Tiszta részvény alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya meghaladja a 90%-ot.
Származtatott ügyletekbe fektető alap: azok a derivatív alapok, amelyekre nem tettek hozamot, illetve tőkemegóvást tartalmazó ígéretet, garanciát.
Garantált alapok: azok az alapok, amelyek a hozamra, illetve a tőke megóvására garanciával vagy ígérettel rendelkeznek.
Egyéb, be nem sorolt alap: a fenti kategóriák egyikébe sem tartozó értékpapíralap.
Ingyatlanforgalmazó alap: olyan ingatlanalap, amelynél az építés alatt álló ingatlanok maximális aránya 25%.
Ingyatlanfejlesztő alap: olyan ingatlanalap, amelynél az építés alatt álló ingatlanok aránya több mint 25%.